

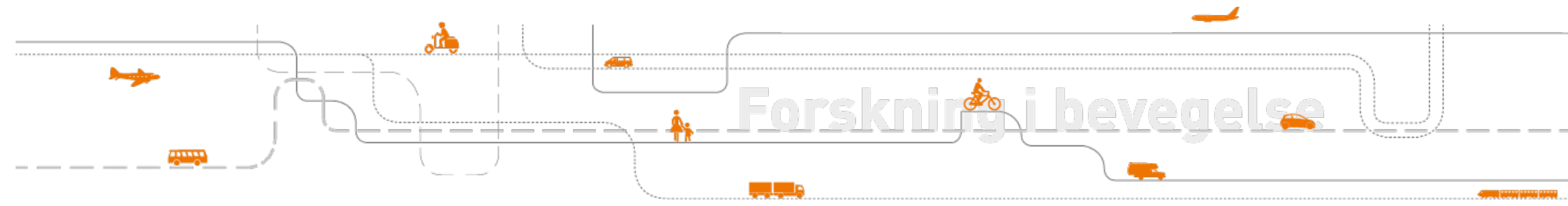
Sirkulærøkonomiens påvirkning på transportomfang

Øyvind Lothe Brunstad

Konferanse:

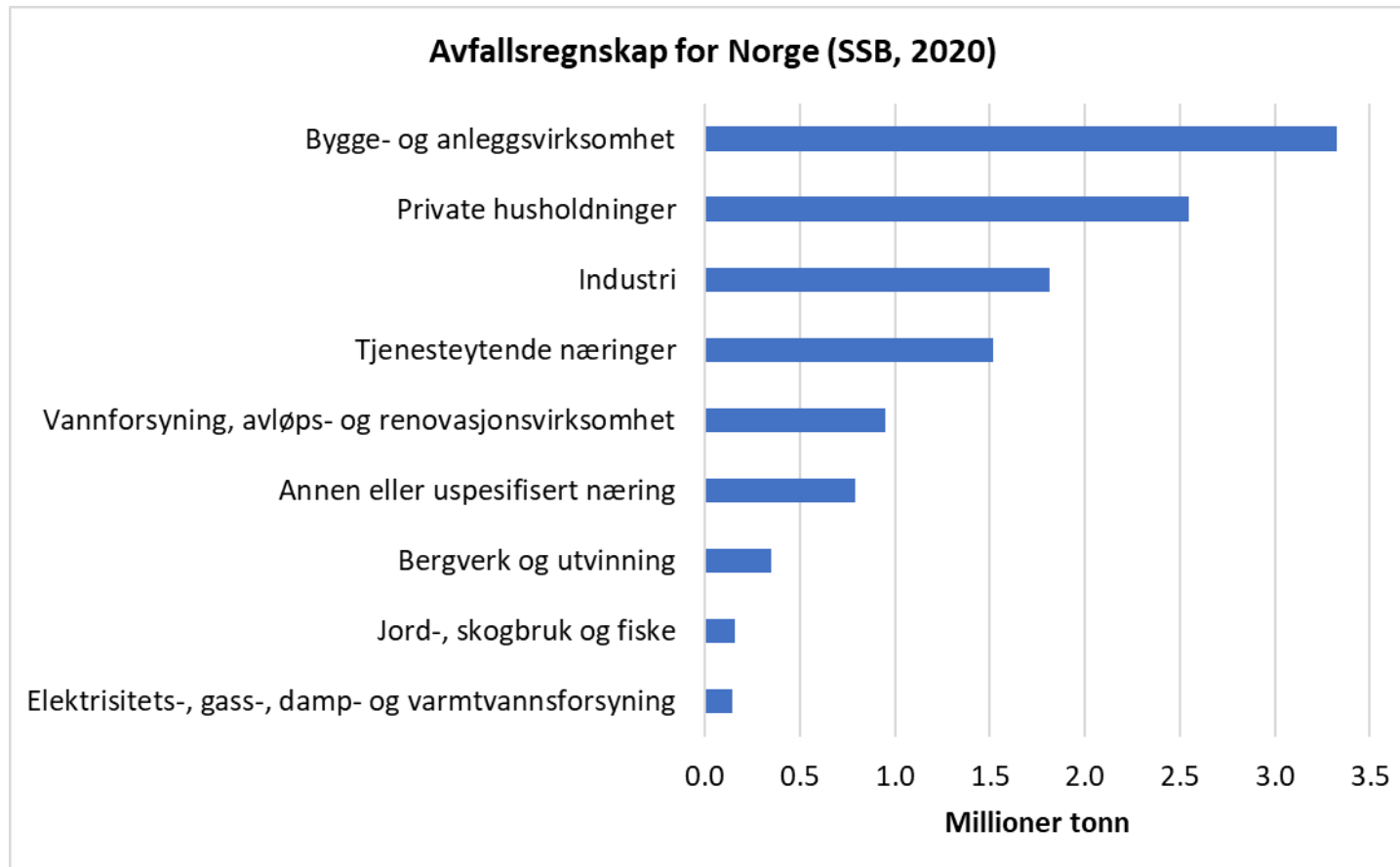
Mobilitet 2024 - Endrer sirkulærøkonomien transportbehovet?

Oslo, 5. mars 2024

Avfallskilder (SSB)

- **Totalt 11,6 millioner tonn avfall i 2020.**
- **Lett forurensede masser kommer i tillegg -> ca 2,6 millioner tonn**

Utenriks datagrunnlag om avfall (brukt i denne analysen)

Tolletaten – grønnet avfall

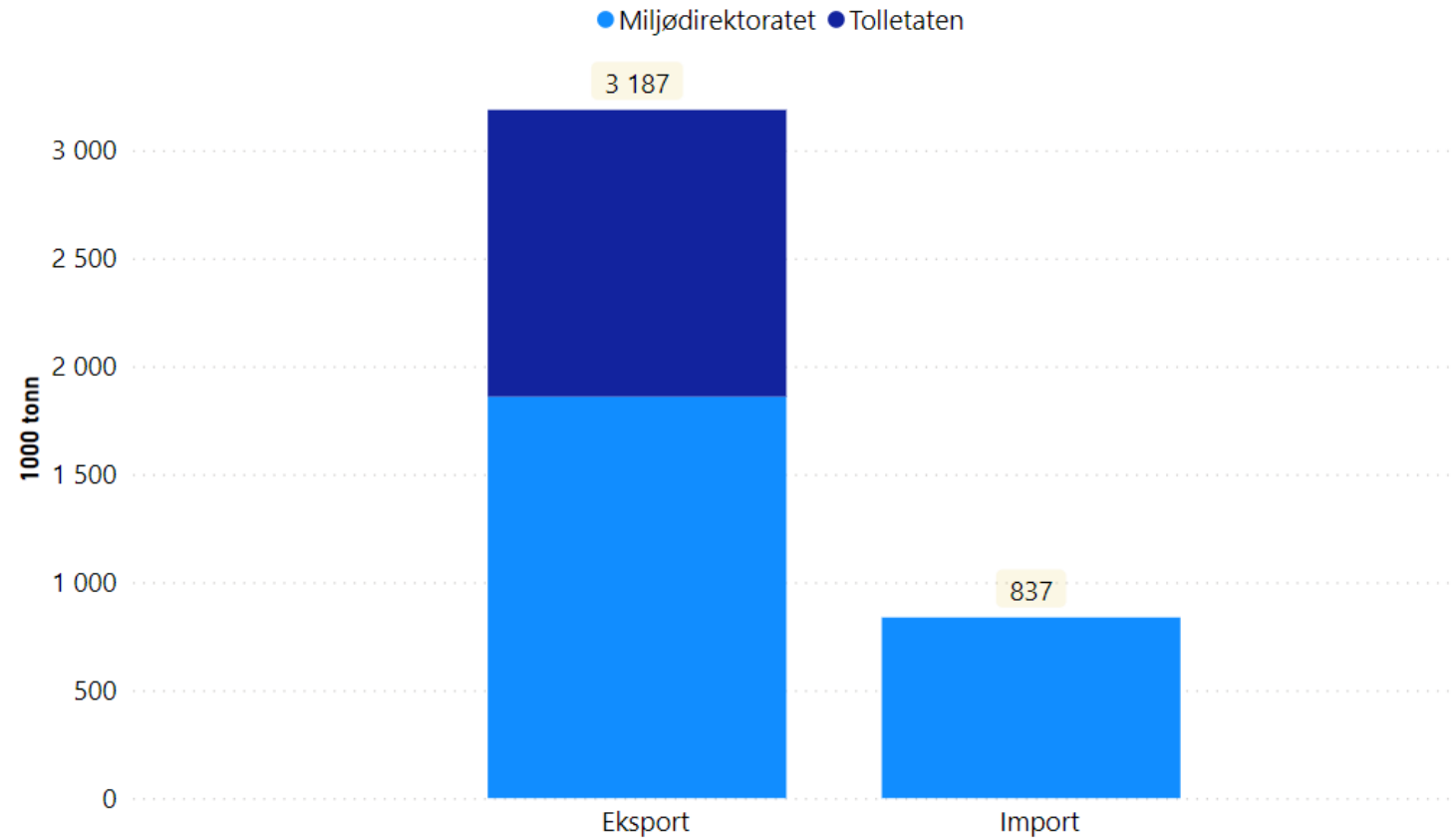
- Vekt
- Varegruppe
- Utpasseringstollsted
- Bestemmelsesland
- Transporttype
- Gjelder hele 2020

Miljødirektoratet – meldepliktig avfall

- Vekt
- Varegruppe
- Organisasjonsnummer
- Opprinnelses-/mottakerland
- Gjelder hele 2020

Ca. 4 millioner tonn avfall i import og eksport i 2020

- Hovedsakelig eksport -> nær 30% av avfall som oppstår i Norge (SSBs avfallsregnskap)
- Import er i hovedsak til NOAH (Langøya)

EUs handlingsplan for sirkulærøkonomi

Forsterket produktrammeverk

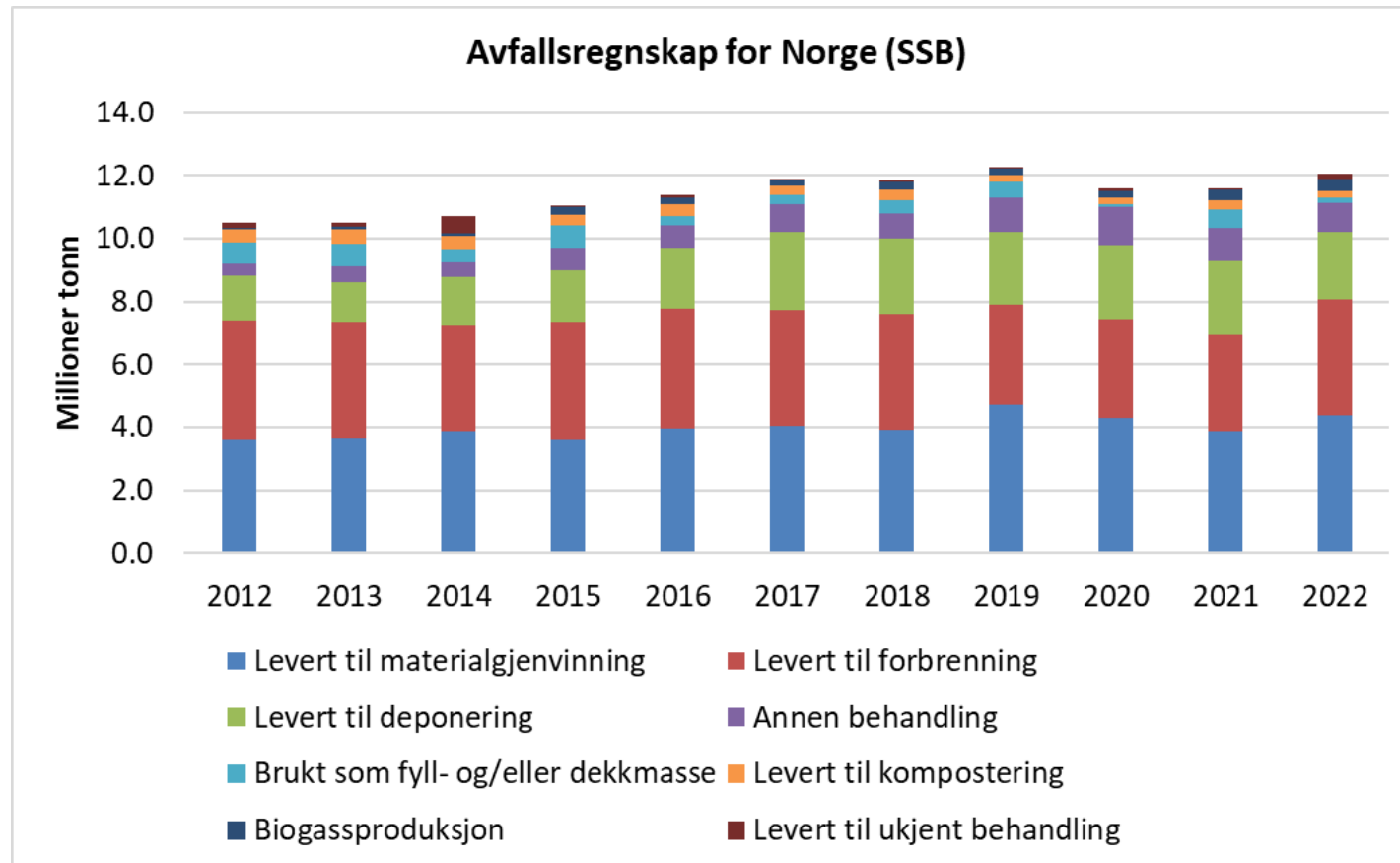
- Et av de viktigste initiativene i EUs handlingsplan
- Økt holdbarhet, mulighet for ombruk, oppgradering og reparasjon
- Økt innhold av gjenvunnet materiale i nye produkter
- Forbud mot destruksjon av usolgte varer

Konsekvenser for transportarbeid

- Reduserte avfallsmengder til sluttbehandling?
- Generelt reduserte fraktvolumer som følge av reduserte industri-volumer pga. forlenget levetid?
- Endringer i transportarbeid: like fragmentert som godssektoren:
 - *Massevarer til pakker*
 - *B2B, B2C, C2C*
 - *Spesialisert materialbehandling => lange transportdistanser*

SSBs avfallsregnskap etter behandlingsmåte

- Volumer og behandlingsmåte relativt konstante
- Underkant av 40% til materialgjenvinning

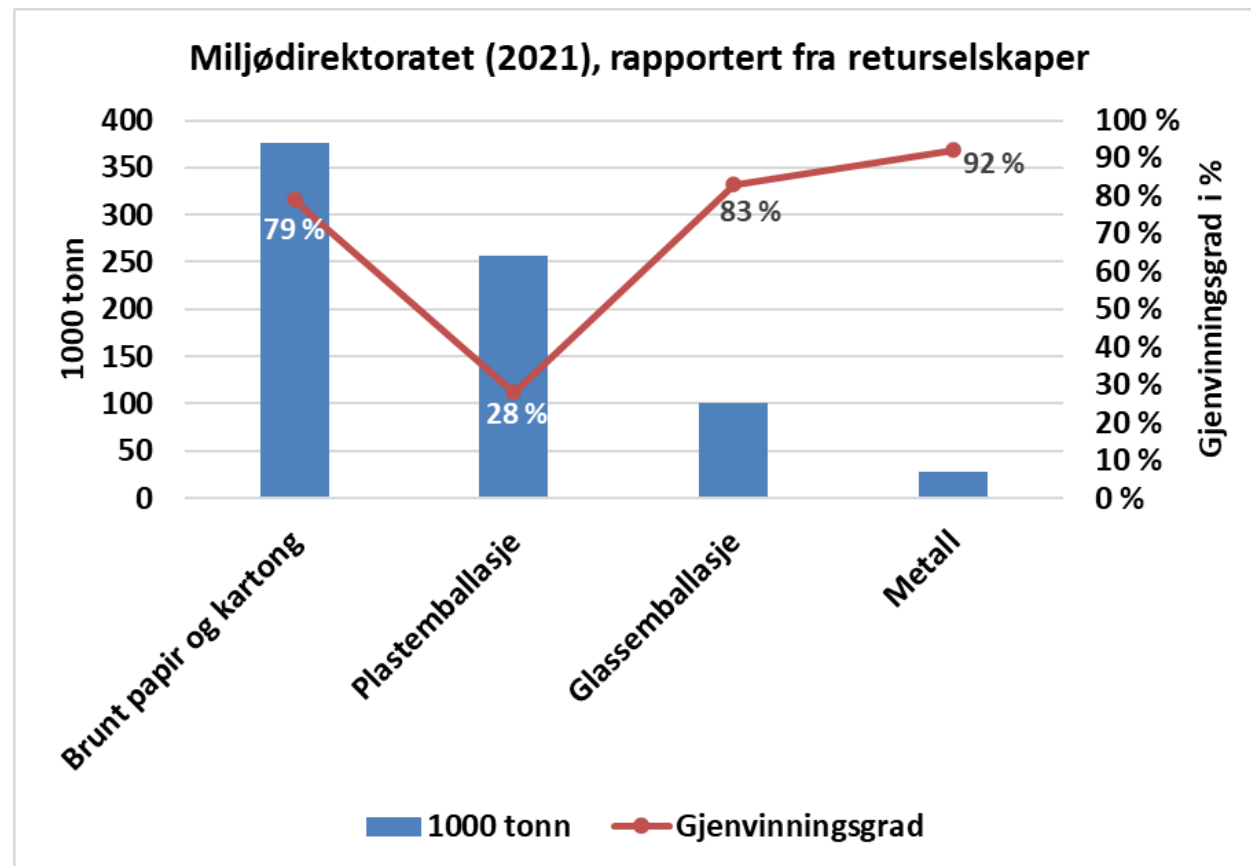
Økt fokus på sirkulærøkonomi skal gi økt materialgjenvinning

Returselskapene skal sørge for materialgjenvinning av emballasjeavfallet (Miljødirektoratet)

Økt krav til materialgjenvinning av emballasjeavfall.

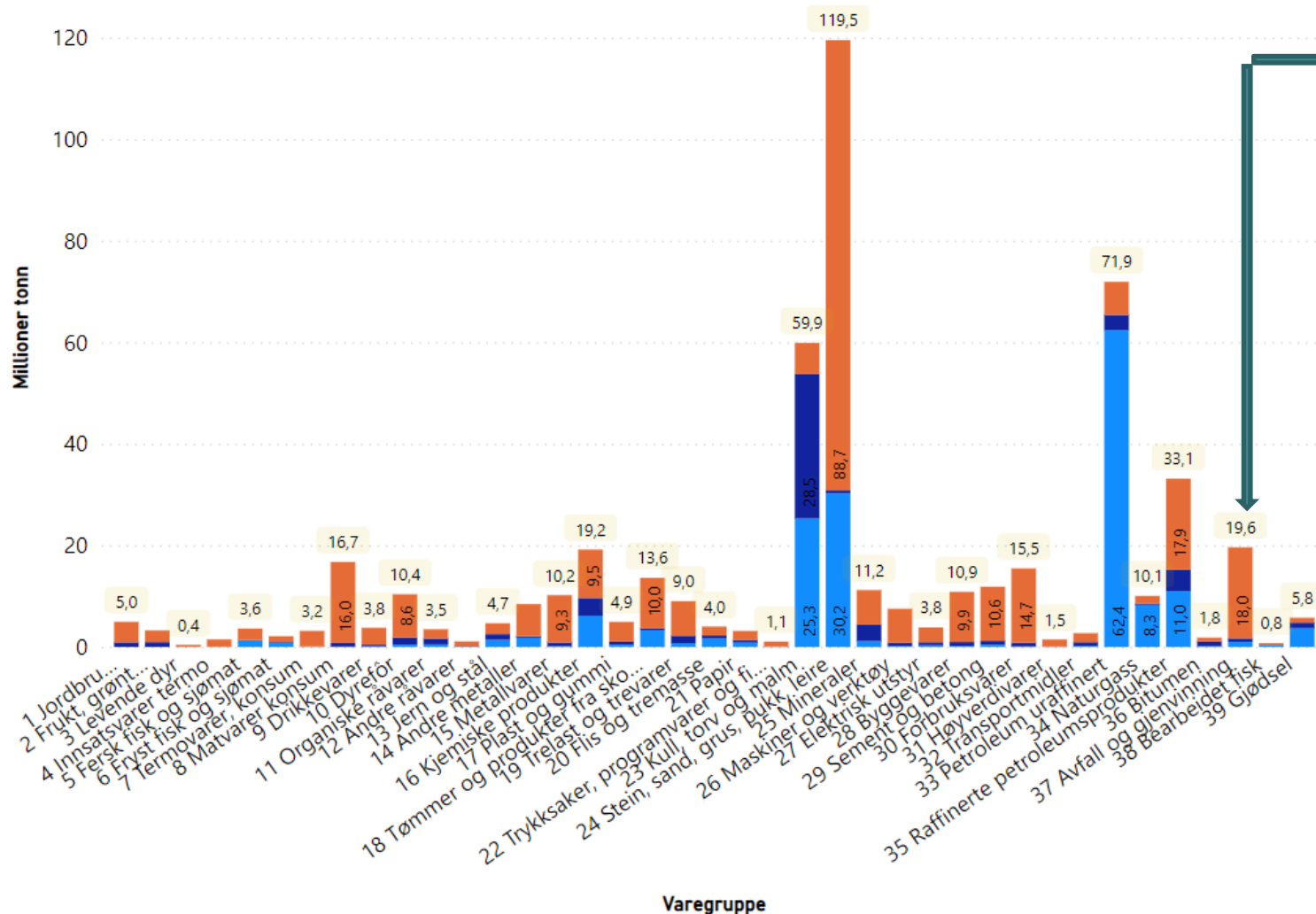
Avfallsforskriften fra 2030:

- Plastemballasje: 52%
- Emballasjekartong: 60%
- Brunt papir: 90%
- Jernholding metallemballasje: 80%
- Aluminiumsemballasje: 60%
- Glassemballasje: 75%
- Treemballasje: 30%

Nasjonal godsmodell – skal representere alle varestrømmer internt, til og fra Norge

● Eksport ● Import ● Innenlands

Avfall og gjenvinning (varegr. 37):

- Utgjør 19,6 millioner tonn
- Hovedsakelig innenlandske volum
- Beskjedne mengder i import/eksport
- Avfallsmengder også innbakt i andre varegrupper (utenriks)

Tilrettelagt data for godsmodellen

Data fra Tolletaten

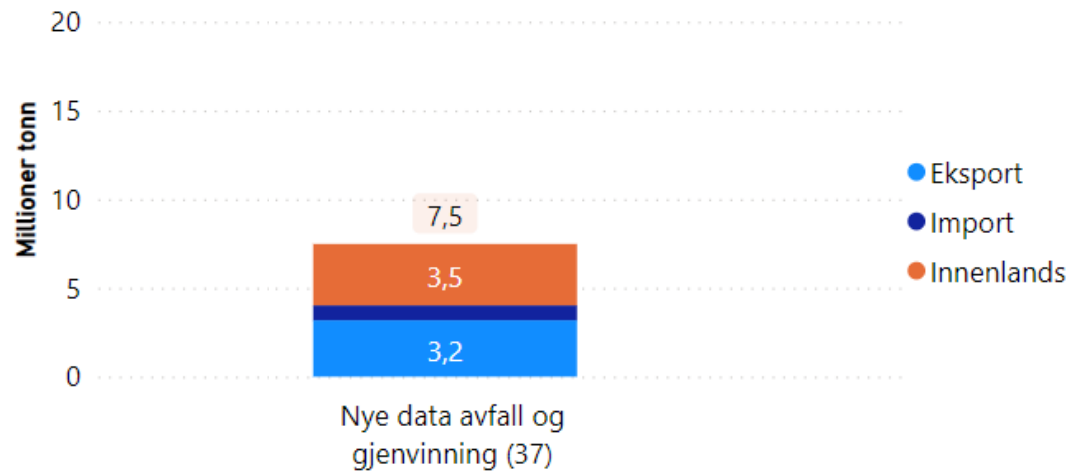
- Innenriks stedfesting: Tollsted for utpassering (ikke bedriftslokasjon)
- Utenriks stedfesting: Bestemmelsesland

Data fra Miljødirektoratet

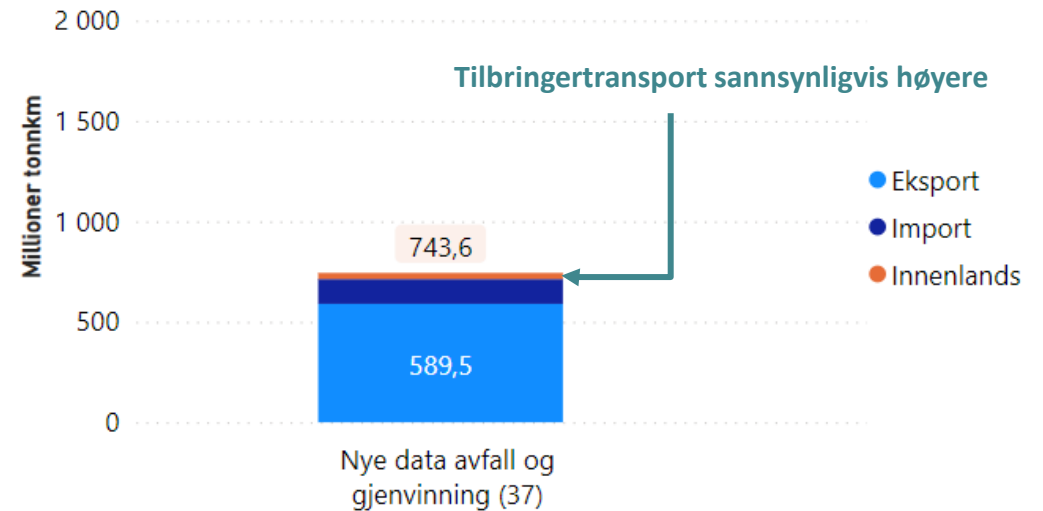
- Innenriks stedfesting: Basert på virksomhetens postnummer/kommune
- Utenriks stedfesting: Mottakerland

Avfall i analysegrunnlag

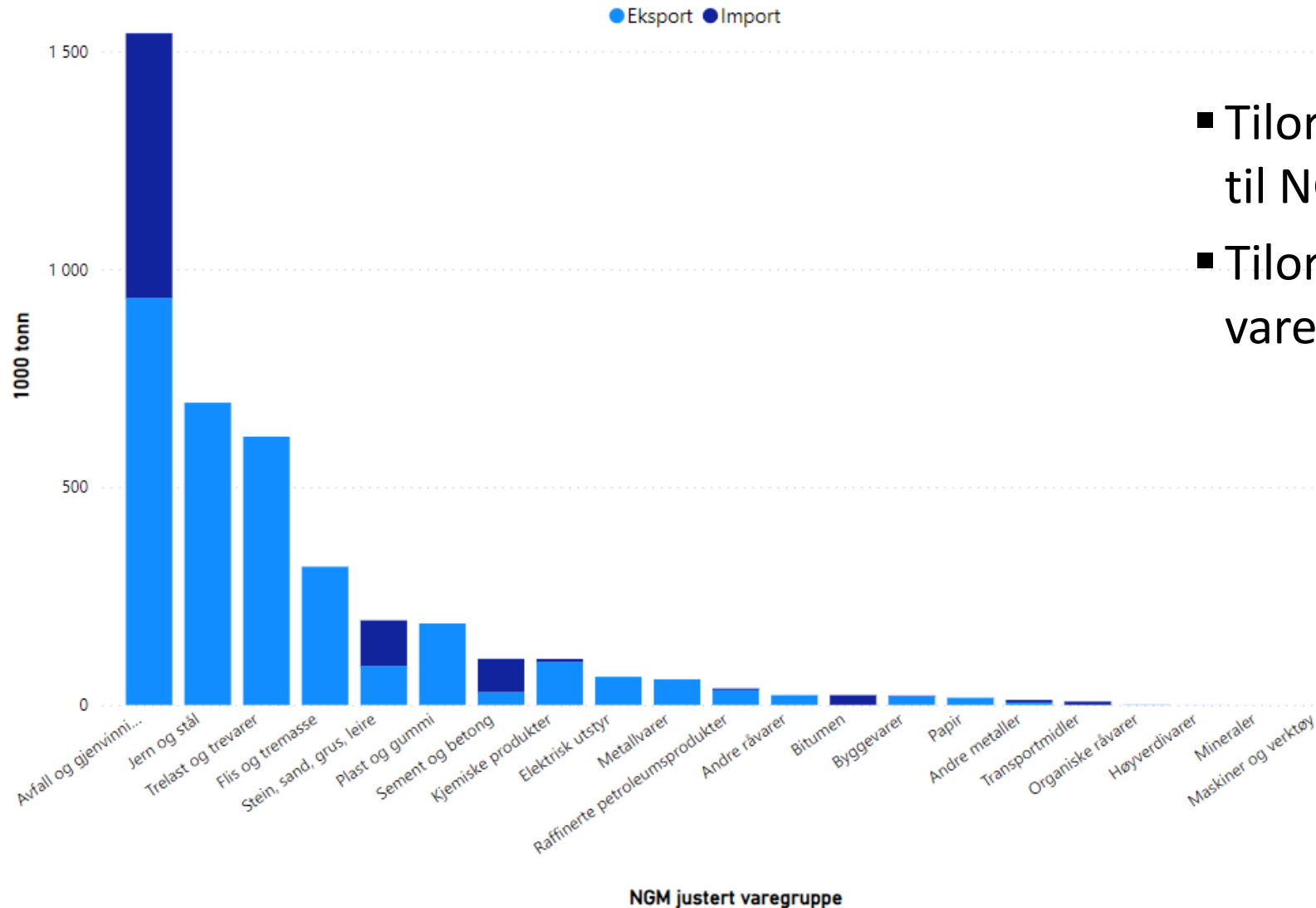
Transporterte tonn

Transportarbeid (på norsk område)

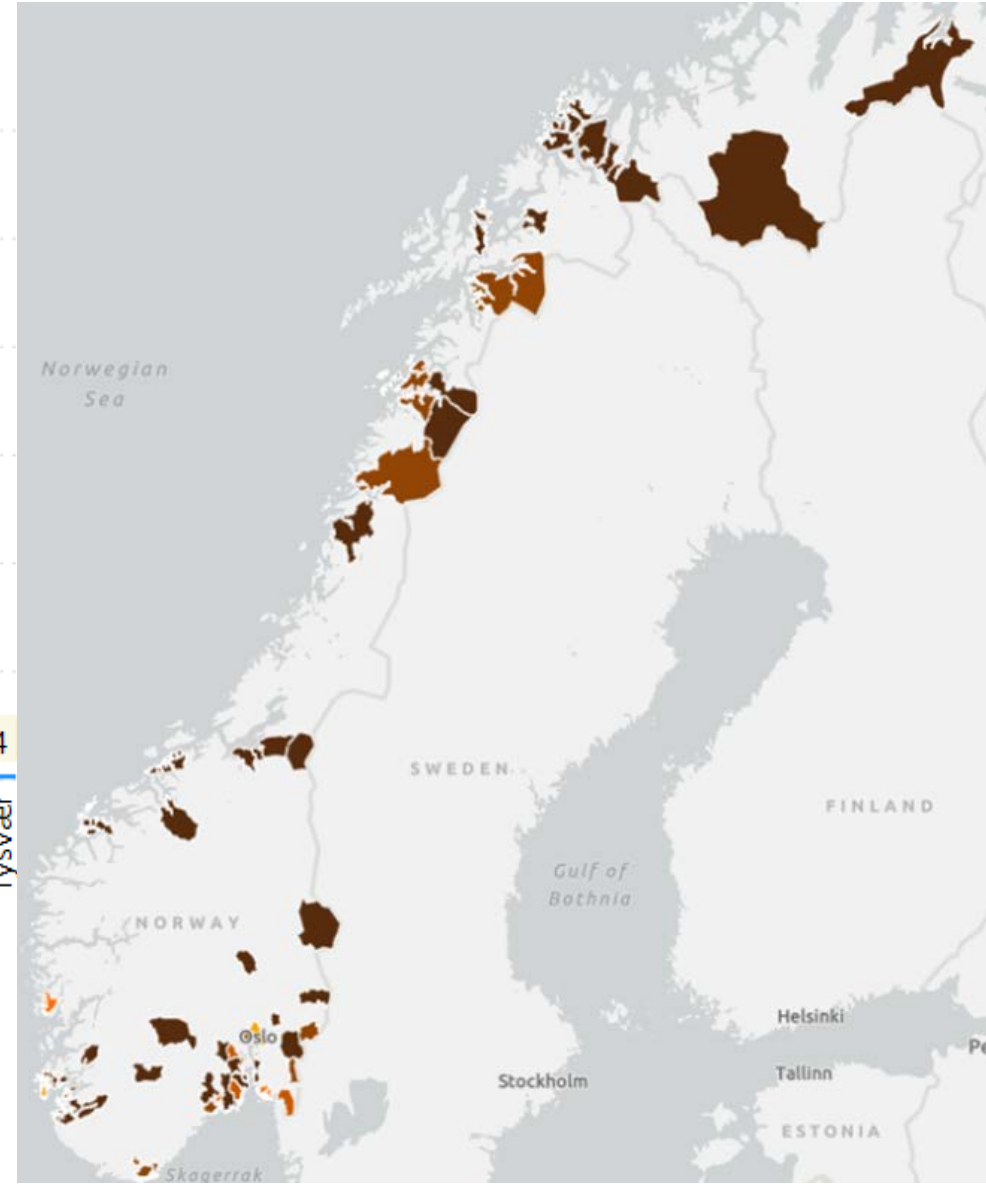
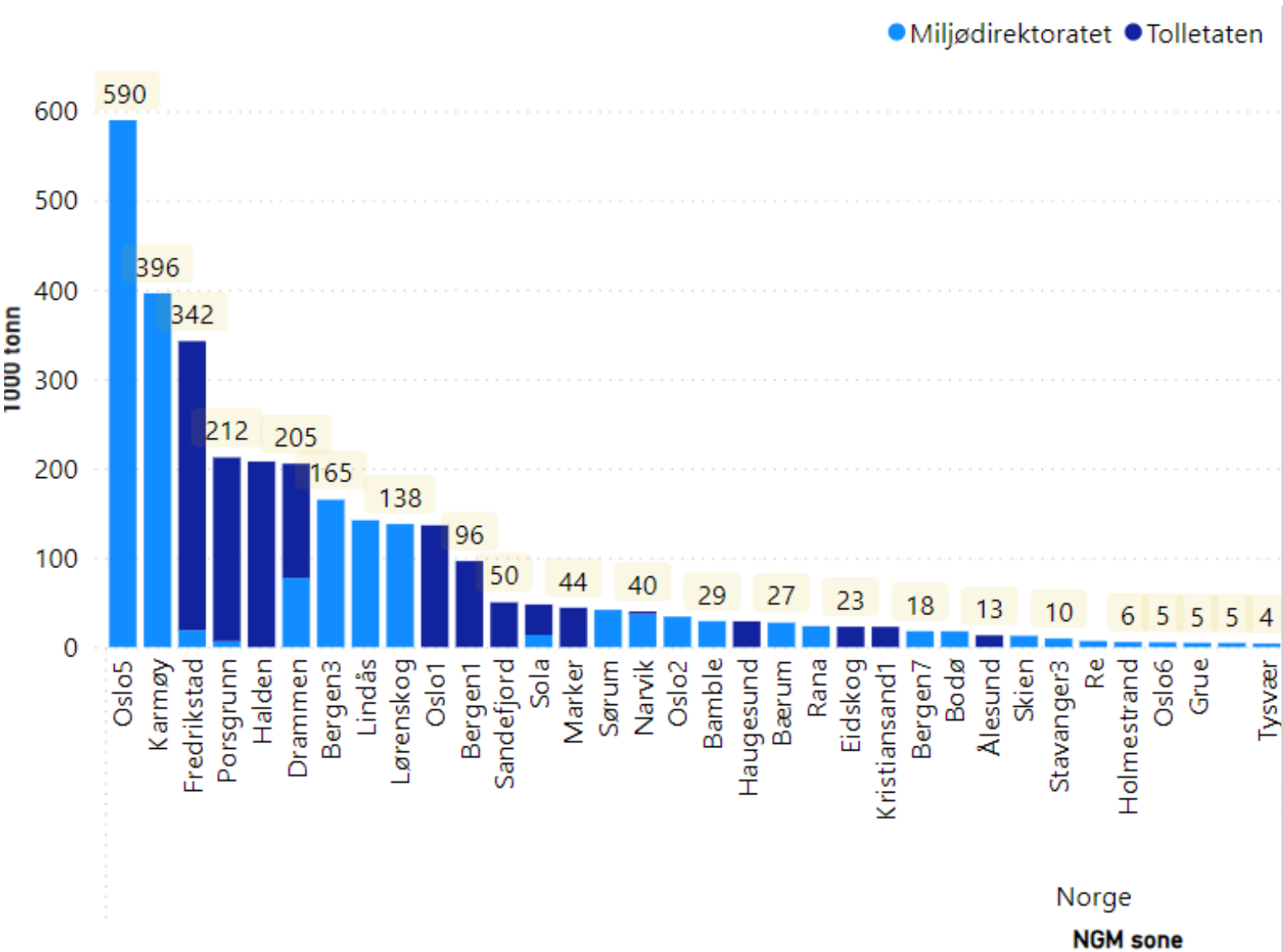

Varefordelt avfall (tonn) - fra Tolletaten og Miljødirektoratet etter vare i NGM

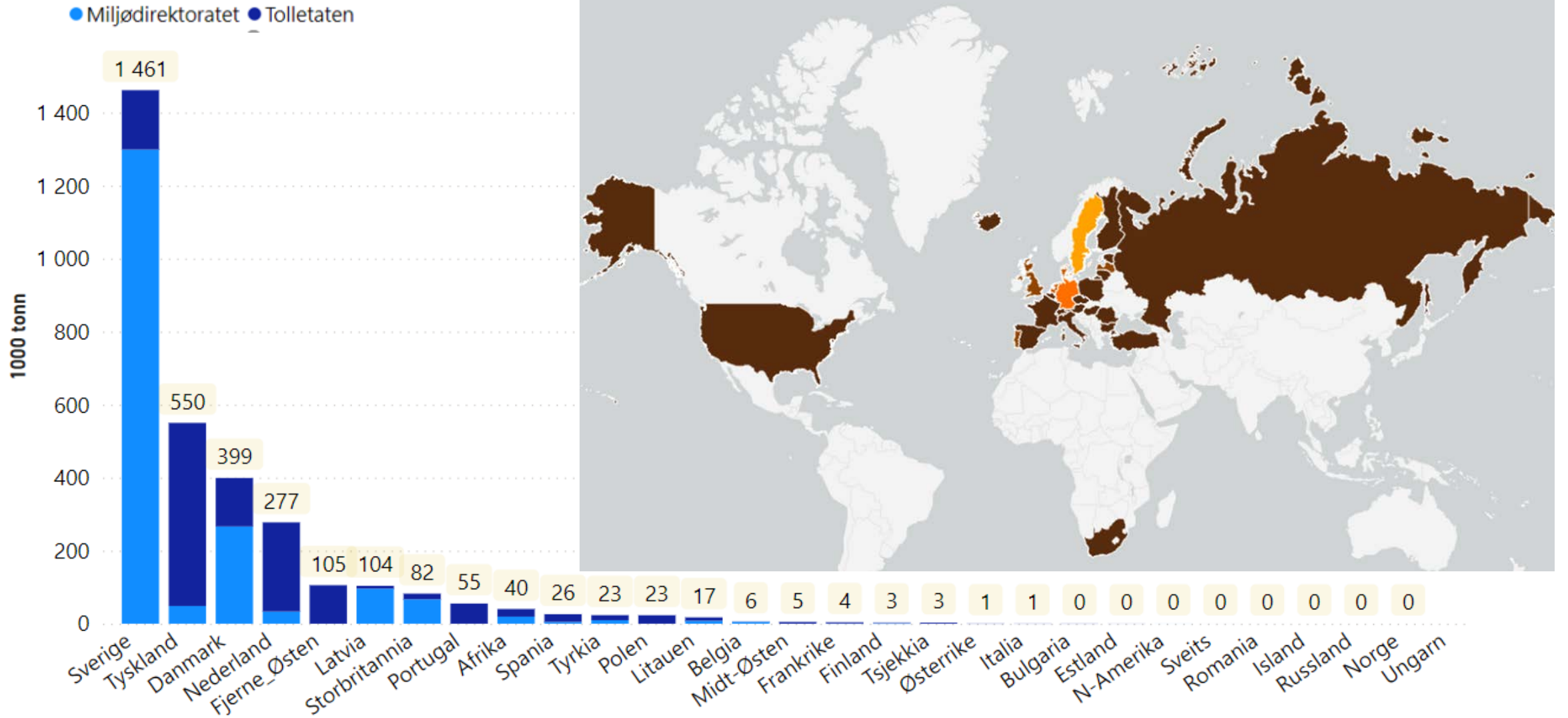

- Tilordnet tolletatens varegrupper til NGM-varene
- Tilordnet Miljødirektoratets varegrupper til NGM-varene

Hvor sendes avfallet fra innenriks – NGM-sone

Hvor sendes avfallet til - mottakerland (eksport)

Fanger dagens transportmodeller opp det endrede transportbehovet i sirkulærøkonomien?

- Til en viss grad – gjennom tolldeklarasjoner, lastebilundersøkelsen, varetransportundersøkelsen
- **Utfordring: Avfall som er varefordelt i tolldeklarasjonene er også varefordelt i dagens NGM**
 - ➔
 - Hva som faktisk er avfall, kommer derfor ikke tydelig fram i modellen (avfall > varegruppe 37)
 - Stedfesting relatert til hovedkontorer. Forsøkt hensyntatt i datagrunnlag som NGM bygger på.
 - Men det spiller kanskje heller ikke så stor rolle?

Takk for oppmerksomheten!

ØYVIND LOTHE BRUNSTAD

SIV.ØK.

Stilling Forsker

E-post olb@toi.no

Direkte telefon 92 80 88 46

Avdeling Økonomiske analyser

Forskningsområde **Næringsøkonomi og godstransport**